

Euskel Atala

Emakumea eta Aberria

Emakume-Azari-Bazkuna

Lengoaean "Tene"-k zetasun ikusita neu-
re artean esan det: Egiaz, "nai izatea,
al izatea". Zein erre bildu d'ran ona-
trutar eta debatut emakume aberzaleak!
Gustua dago nai izatean, ta nai danean ez
da erizik. Orrela ipini dute Azari-Baz-
kuna urri bi oyetan.

Ondarratarrak orretarako batzar bat egin

bear zuten, ta zer? Jorrigatik bildur-
tu emakume jeltzale azartu ayeik? Bai
eta! Eskatu baimena Jei-batzoki k' ienda-
fariari tokiko orretan batzartu zed-nitzat,
deitu batari ta bestiari, agertu zer zan
"Emakume-Azari-Bazkuna", artu sartu
nai zutenen izenak, autu Uri-Burru Bata-
ra, eta guzian berri onera bidaudu. Ekin
ta egin; or ditugu zai-zai ordarrutar zin-
duak lanean ekiteko, eta asmo sendoan ba-
holitzak bere aldetik araudia ondo gorde-
reko.

Beste orrenbeste debatarrak; abel ka-
taren erdian batzartu omen ziran, ala be-
treatan bertan aberzale mordoxko bildu zi-
ralo. Elkar adipetu iroien batzutan,
eta... ekin; beralako baten Bazkuna ja-
ritza.

Oreha egindo dute gañerozko errietan
ez. Ez da izango emakume abertzale su-
bitu bat ibat bakarra! ez duanik. Sutsu
abekatu bat naikoa berrik bestet purtiak
igiteko, epelak herotzeko. Egun abetan ol-
dosten gaudeuri batzuetako aberzaleikin;
onlako edo alako idazle, anglo edo emen-
go antzeslari, goiko edo beko Andre; ta
batean edo bestean ikusi izan ditugun ema-
kume aberzaleikin.

Ba abertzale danak E.-A.-B.-n ez sar-
tuko ziyork ez du jork ez du araudi ori-
ginal biotzez artuko?

AZARI-ZALE

Euzkaldun erdialdale artean, ezer esan
gabek, lafa, zuk zure euzkera erabili! zazu;
eta ura ere orrela mintzatzen ipifiko dezu,

"Azari-Za'e"ri

Ara emen "Emakume-Azari-Bazkuna".
lo Deba'n bildu geran baziideak:
Gallastegi'n Berasategi'tar Juie.
Gallastegi'tar Miren Arantza.
Alkira'n Eusebe.
Ojederra'tar Lore.

Ojederra'ten Egaña'tar Pilar.
Lazcano'tar Aukrene.

Etxebetia'tar Jule.

Odriozola'tar Imanole.

Ulaia'ren Esnaola'tar Anikete.

Ulaia'tar Tome.

Ulaia'tar Miren.

Markiegitar Sorne.

Markiegitar Karmele.

Muxika'tar Errobustene.

Muxika'tar Miren Gixane.

Muxika'tar Eukene.

Iriondotar Emile.

Urkiritar Ikerne.

Uri-Paseo Ratzarra onela autu dute:

Lendakari, Markiegitar Ka-mele.

Lendakari-Orde, Alkira'tar Eusebe.

Idazlei, Etxebetia'tar Jule.

Idazlei-Orde, Odriozola'tar Imanole.

Ixindizai, Lazcano'tar Aukrene.

Ixindizai-Orde, Ulaia'tar Miren.

Geyago ere baziidetu zaizkigun itxa-
ropena daikagu; eta datozen bezela iraga-
riko degu.

ETXEBERRIA'TAR JULE.

Zute umetxuai irakatsi beren aberritzat
Euzkadi ezagutzen, eta aintzat beran mai-
tzen; amaren irakatsiak biotzean gelditu
si dira-ta.

Janzkerak eta gu

Oraino janzkerak galgarri aben aurki
zerbait esaten degula ikustean, bat edo ba-
tei bere artean esango du: "Baña zor mo-
dak ale bat utzita, beste guztiek ez be-
zela jantzi bear al gera?"

Ez degu au beñere esan; ongi dakigula-
do ludi ero onetan zein berareko zaizkigun
bertoko txorakeriak aintzat artuta bizi
izatea. Baña beartuta gauden txorakeri
abe, ez diegu eman bear, duten baño garr-
antz geyagorik; ez gera abetara emanak
egen bear; baizik bear-beareko zaizkigun
ainbantean aintzat artuaz; eta orrean ere
Jaungoikoaren Lege-pean. Ometan bear de-
gu kontxi aundia emakumeak geure jan-
tsiak, ludiaren legeak geyegi aintzat ar-
tuaz, Jaungoikoarenak ausi ez daiguzan.

Esaten gendun bear-beareko zaizkigun lu-
di ero onetako txorakeriak aintzat atzea
bear-beareko zayon bezela zenbait ema-
kumeri, aldi bat eta besteko janzkerak
aintzat artzea. Jakiña dago ez dua-za
tan ze kezkatirik, arako, lurrakin borro-
kan egina, layan ta zopizarran egina
bizi bear duan andro gaxoak; eta ere he-
re same alabatzuak azi exiñik neke-pean
bizi dan 'angile heartuaren emazteak eta
abar; baña ez da orrela bere mail edo on-
dastuneagatik ludia-korik eduki bearrean ar-
kitzen dan andra, batez-ere gastea, eta one-
tan eskon-gaia.

Tamala da esatea, baña ezia da-ta, aitor-
tu egin bear. Eskon-gaia, beintzat eskon-
du nai ba'du, bear-beareko du beari, au-
da, bere malleari dagokion aibaltean on-
do azaltza; aitzen da, ludiak nai duan erea
aintzat artuaz azaltza. Alperrik neskatzxa
onbidsuena, bere buruzten itxurak
Iudiaren legeak ziaroen zapatazten ba'ditu,
bere onbide zu gusi, aiztuta baster-en gel-
dituko da; beintzat ala ikusten da geyen-
goyenean. Jakiña dago apainzalea ugari
ere basterren ge'dizten dala; baña ez as-
ko'an origatik.

Bai dira, bai, gizon zentzundunak, emaz-
tea aukeratzen onen ekandea eta ga'isatu-

nai geyen bat beritzen diotenak, baña oso
banakak dute az bakarrak naikua; ba ge-
yenak, edo txindia edo itxureak lotzen
ditu; eta... itxurea edo edertasuna no-be-
rekin ez danean, bat bilatu! engin bear, eta
onetan arainketak ainbete laguntzen du!

Au emakumioak geyeri igarri degu; eta
beste zizki makur guztiek alde bat utzita,
ara zerk eskon-gaia geyen bultzatzen duan
apainzalekerira.

Baña lenera jota, baldin bearreko ba-
zaizku jantzitza ta apaintzea, jostun nagu-
si oyek asmatzen dituzten janzkerak aint-
zat artzea; au egin leike nabarmenkeri
gabe. Ez dago horren jantzienaren ergu, au-
da, ixurrik gorago edo berago ipintzen
alako edo onako egikeri besoari, gonari ta
jakin ematean; obena dago era nabarmen-
tean eta billoizkerian. Jantzi leike erara
(modara) nabarmenkeri gabe, billoizkeri

gabek; ba alperrik asmatzen dituztenak na-
parregari ge'ditu bearrik gabe. Eta alpe-
rrik ipintzen dituzte, era geyeneko ar-
rak al izaten da onek duan txarra ikusita
ere. Guzia dago gogo zuzena izatean, ze au
dagonean, Jaungoikoaren bildura dago-
nean, asmatzen eta basmatzen da bi era
onez jantzitzen, ludian, au da, gizartearen

parregari ge'ditu bearrik gabe. Eta alpe-
rrik ipintzen dituzte, era geyeneko ar-
rak al izaten da onek duan txarra ikusita
ere. Guzia dago gogo zuzena izatean, ze au
dagonean, Jaungoikoaren bildura dago-
nean, asmatzen eta basmatzen da bi era
onez jantzitzen, ludian, au da, gizartearen

MIREN LORE

Bedarra barrez ugari 'a ederra. Auten-
go negu ta udabarri onetan ganauiunek
eziz dogu, kejaik emon.

KUKUAK.—Txori tranposo oniek be-
dabiz emengo basuetan ku-ku, ta ku-ku,
euren umientzako iñude-billa, beti lez,
merke ta zintzo egindo dautsies une azte-
ori txindor lelek.

Solen bierrien gabienetan entzuten do-
gu beti lenengoz kukuak, eta jakaik, beti
aldien dira barik arrapetan gaitue, ta or-
gaitik guk beti praketen urratu txapela-
asko, beti prakazar; baña orraitu, unore
onaz ordago joteko moduen.

TXINUELO

Otxandijo

EGURALDIA.—Eduraren ondorean
eguzkia ta berria. Basuak apaindu dira,
orriren urteieriaz; sugilindarik eta sagu-
rrak neguko euren lo-zerrotik itxartu dira
ar, mamorro ta mitxetaka janarien billa;
sapuk kli-klo-kli abotsaz alkarrak deika-
diaride bustartu nairik, udabarrik ber-
bikundia begijen aurrian dogula. Eskerr-
ak egunakaz dugun eguzki ederrak.

GURE JAUNA.—Egubenian goizeko

seiretan Gure Jauna eruan yaken gexa-
onei: Irasuegitar Kermelde (Gildo), os-
pitel-ondoko Bengoitar Gergore, Gordi-
niztar Saturnine Ogara'n ama, Astigarr-
agatar Sebastene Manuel Arruen ama,
Maijies San Antonio'ko atotsuxa, Erramo-
ne Matzeliño kamiferuen ama ta Julene
Errepueyera aman. Aizkenengoa andra biak
83 urtetik gozako atotsuxak dira.

ERIOTZA.—Aste onen barruan Biziola'
tar Pantzeske Dijauen andria il da, La-
guntzen dotsat sendiari atsakabian. Goyan
begoa.

EZ-BARRA.—Emendik egunero dabi-
len Moreno'n kotzia zar samartxua da.
Barikuaren Legutiano'n (Villarreal de Al-
ava), beko ostauen aurrian, kotxetua bi-
jau egiten eguna kotxe-burraru, etorrizan
kamio bat, berak daki zelan, jo dau ko-
txia ta, tafraz, apurtu dago oso-osoar, ta
kotxerua zauritu da. Orregaitik egun or-
petan emendik kotzia pasau biarriz gizon
bat zaldi-ganian pasa, zan. Ezbar cnetao
andijagorik jazo eztan Jaungoikoari es-
karrak.

LOLTARIJALOL

Precios de liquidación

de Estufas y Salamandras Inglesas para
Carbón, Leña y Gas.

Sociedad de Artículos de Construcción

HURTADO LE AMEZAGA 12

HOTEL RESTAURANT TORRONTEGUI

Plaza Nueva, 12, y Fueros, 14

Queréis comprar barato?

ACUDID A LA

CASA SALTOS JUANA

B. Barrena, 10, 1.º.—Teléfono 9.338.

Sucursal: A. Mazarredo, 8, bajo

TINTORERIA INGLESA

de primer orden.—P. Nueva, 4; tel. 309.

Especialidad en velamen para regatas.

MUEBLES Y CAMAS

Isidro y Miguel

4 Arenal - 4

Frente al Teatro Arriaga

TELEFONO NUM. 131

Ventas al contado y a plazos

J. de Bilbao, Goyoaga y H.

DEUSTO (BILBAO).—T. 500.

Fábrica de lona impermeable, toldo
para ferrocarriles, trajes de agua, vela-
gun, encerados, banderas, defensas sa-
vavidas, etc., etc., para buques.

Especialidad en velamen para regatas.

Impreso con tinta Hunolt—BEASAIN

Impresión

Tipografía Hunolt

Tipografía Hunolt